

... a já si myslím, ještě k tomu klimatu, že ty děti nesmějí mít pocit nějakýho strachu. Že sice pravidla musí být stanovený, ale musí vědět, že je lepší přijít a přiznat se, když něco vyvedou, než aby zatloukali, protože vědí, že přijde nějaká těžká represe.

Budování demokracie a důvěry však neznamená rezignaci na **zásady a pravidla** pro žáky i učitele. Jasná pravidla, podle ředitelů, také napomáhají podporovat dobré sociální klima ve škole. Jsou prevencí konfliktních situací, i když se při jejich formulaci ředitelé mnohdy pohybují na hraně právních ustanovení, zejména pokud jde o sankce v důsledku porušování pravidel (např. „zabavování“ mobilů apod.). I z dotazníkového šetření je zřejmé, že právě chování žáků a dodržování kázně věnují ředitelé velkou pozornost. Zdůrazňují však, že se jen obtížně nastavují obecně aplikovatelné kázeňské tresty.

No to dítě má svou stránku, kde se zaznamenává zapominání a prohřešky chování. Prohlíží to metodik prevence měsíčně a odpouštíme 5x zapominání, 5x nějaký zápis chování. Zase to nebude nikdy úplně spravedlivé, protože je učitel, který ho napomene třikrát a pak řekne: „A po čtvrté ti to tam zapíšu,“ pak je někdo, kdo zapíše vše.

Takhle, ty děti musí přesně znát ty pravidla, musí přesně vědět mantinely, musí přesně vědět, co když udělají, co následuje. Pokud tohleco ví a furt se jim to připomíná, tak oni si na to zvyknou. S mobilama v podstatě nemáme problém, protože my jsme po dohodě s rodičema na třídních schůzkách, už když se dělal školní řád, tak máme tam popsany, že pokud bude žák manipulovat s mobilem během vyučování, přes upozornění, tak mu ten mobil učitel vezme, donese do ředitelny, já volám okamžitě rodičům a ten si pro něj přijde. Ono se to možná nesmí, ten učitel to dá do obálky, zalepí před děckem, donese mně to dolů.

Ředitelé mají za to, že se ve školách sociální klima celkově zlepšuje, ubývá vandalismu, ničení zařízení škol, a to zejména v důsledku **aktivního zapojování žáků do chodu školy i péče o prostředí**.

Využíváme toho, že třeba hodně nástěnek si děcka dělaj sami. A ono, když si to sami udělají, tak: „To jsem dělal já, to mi není.“ Když to udělá ten učitel, tak proč bysme to nezničili, že? To se taky postupně nějakým způsobem mění a to je dobře.

Ředitelé se shodují, že do tvorby sociálního klimatu se musí jednotně zapojit všichni lidé ve škole a řada úkolů a velká část odpovědnosti je v tomto ohledu delegována na třídní učitele. Někteří ředitelé zdůrazňují významnou úlohu školních poradenských pracovišť, zvláště školních psychologů, kteří plánují a realizují aktivity pro celé třídy a podporují učitele (jsou-li požádáni) v jejich snahách o zlepšení klimatu ve třídách.

Fyzické prostředí škol

Může se zdát, že starost o fyzické prostředí školy nesouvisí přímo s vedením pedagogického procesu. V diskusích však zaznívalo jasné propojení fyzického prostředí školy se sociálním klimatem; péče o fyzické prostředí školy je důležitým podpůrným procesem rozvoje vzdělávání a výchovy. Zatímco vnitřní fyzické prostředí škol bývá obvykle v rukou šikovných učitelů a žáků, a proto nevyžaduje od vedoucích pracovníků škol přímou angažovanost (v diskusích to nebylo zmiňováno jako zátěžové téma), za náročnější považují ředitelé zajišťování finančně nákladnějšího – technického – vybavení tříd a celé školy a péči o školní budovy a přílehlé okolí.

Zdá se, že vybavení škol je ve velké míře ovlivněno financemi, v mnohých případech z evropských projektů, a proto se v posledních – na projekty bohatých – letech ve školách zlepšuje. Díky projektům jsou dnes povětšinou **školy dobře vybavené** (alespoň v našich skupinách jsme stesky na špatné vybavení škol neslyšeli), **velké obavy však ředitelé vyjadřovali, pokud jde o budoucnost**. Je zřejmé, že vyspělé technologie, kterými jsou školy vybaveny, brzy zastarají, potřebují nejen obsluhu, ale i údržbu (jak softwarovou, tak i hardwarovou), a budou třeba další finance na inovace a případné opravy.

...ještě bych možná tady v souvislosti se správou, a vůbec s těma budovama a s tím zařízením upozornila jenom na jednu věc, která opravdu mi není jasná. Jak to bude do budoucna, protože teďka šel jeden evropský projekt za druhým a my jsme si pořídili ty věci, interaktivky, tablety, počítače a tak dále. Otázka bude, jestli ty